ĐUROVIĆA ŠPILJA

Đurovića špilja, smještena u istočnom dijelu sela Močići, danas se nalazi u okviru Zračne luke Dubrovnik i proteže se ispod samog uzletišta, odnosno stajališta za avione.

Do šezdesetih godina XX. st., kada je zbog izgradnje aerodroma zatvorena, špilju je redovito posjećivalo okolno stanovništvo.

S obzirom na morfološku klasifikaciju speleoloških objekata u hrvatskom kršu, Đurovića špilja se ubraja među jednostavne špilje. Sastoji se od jednog špiljskog kanala silaznog tipa, u zadnjem dijelu preoblikovanog intezivnim urušavanjem, bez većih bočnih kanala.

Duljinom kanala od 199 m spada u kategoriju srednje dugačkih špilja.

Đurovića špilja je oblikovana u naslagama gornjokrednog vapnenca i djelomično breče, obiluje sigama različitih tipova što je bitan element korištenja za turističke potrebe. Od estetski vrijednih tipova siga zabilježene su: stalaktiti, stalagmiti, sigaste prevlake, saljevi i zavjese.

Prvo poznato istraživanje Đurovića špilje, o kojem postoji zapis, proveo je češki biospeleolog Karel Absolon 1913. godine, iako je početkom 20. stoljeća u špilji istraživao austrijski biospeleolog Viktor Apfelbeck, tada kustos Zemaljskog muzeja u Sarajevu.

Đurovića špilju od tada je posjetio niz biospeleologa, a u nekoliko navrata u svojim tekstovima je spominje i M. Kusijanović, jedan od prvih dubrovačkih speleologa, ali ne opisuje je detaljnije jer „ju je pretražio i opisao filolog i historičar Don Vice Medini".

1958. godine u okviru paleontološko – speleoloških istraživanja dubrovačke okolice špilju je istraživao i akademik Mirko Malez. Navodi da je tlo mjestimice prekriveno debelom naslagom guana te da se na stropu završne dvorane nalaze brojne kolonije šišmiša.

Prvi posjet i istraživanje, nakon njenog zatvaranja umjetnim tunelom, 2001. godine proveli su speleolozi HPD Mosor iz Splita. Oni su za potrebe Zračne luke Dubrovnik izradili prošireni speleološki zapisnik s topografskim nacrtom. Ovo je po dostupnim podacima i prvi izrađen nacrt špilje. Tom prilikom napravljene su mikroklimatske izmjere temperature i vlage zraka, te biospeleološko prikupljanje materijala.

U razdoblju od 2003. do kraja 2005. godine u sedam navrata ekološka istraživanja uz sakupljanje faune špilje, provodi Hrvatsko biospeleološko društvo (HBSD).

Dinaridi - Društvo za istraživanja i snimanja krških fenomena (DDISKF) sa istraživanjima je počelo u srpnju 2005. godine. Od tada u dva navrata temeljito vrše speleološka, geomorfološka, paleontološka, biospeleološka istraživanja i geodetsko snimanje.

Arheološka istraživanja u špilji vodila je institucija Muzeji i galerije Konavala.

Površinskim pregledom terena pronađen je veći broj keramičkih ulomaka i kosti te se pristupilo probnom sondiranju ne bi li se vremenski i kulturološki definirao preostatak kulturnih slojeva.

Prema tipološkim karakteristikama pronađenih ulomaka keramike riječ je o prapovijesnom arheološkom lokalitetu, okvirna datacija je u brončano i željezno doba (1 tisućljeće prije Krista). Pokretni nalazi su u postupku konzervacije i biti će pohranjeni u prostorima Muzeja i galerija Konavala.

Probna arheološka istraživanja Đurovića špilje otkrila su zanimljiv lokalitet u čijoj se neposrednoj blizini nalazi i niz od nekoliko prapovijesnih gomila i gradina. Riječ je o prapovijesnom arheološkom lokalitetu smještenom u speleološkom objektu koji je služio kao povremeno stanište i zaklonište tijekom niza stoljeća.

Budući da nalazi ulomaka keramičkih posuda nemaju nekih posebnih karakteristika koje bi ih pobliže odredile, preliminarna analiza pronađenih ulomaka okvirno datira ovaj lokalitet u brončano i željezno doba.

Kako ne postoji kulturna stratigrafija slojeva daljnja obrada pronađenih nalaza svakako će donijeti i više podataka o samom lokalitetu.